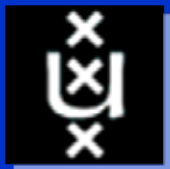

De Nationale Dyslexie Conferentie 2010

*Dyslexie: wat weten we
inmiddels?
(een selectie)*

Aryan van der Leij

Universiteit van Amsterdam

Als een kind uit een dyslectische familie komt, hoe groot is dan de kans om het te worden?

Als het niet dyslectisch wordt, is er dan niets te zien?

Maakt het uit hoe zwaar dyslectisch de ouder is?

Komt dyslexie vaak voor met andere leerproblemen?

Helpt klankhulp?

Is het risico vroegtijdig te taxeren?

Als een kind uit een dyslectische familie komt, hoe groot is dan de kans om het te worden?

84 kinderen gevolgd van groep 3 tot 7*

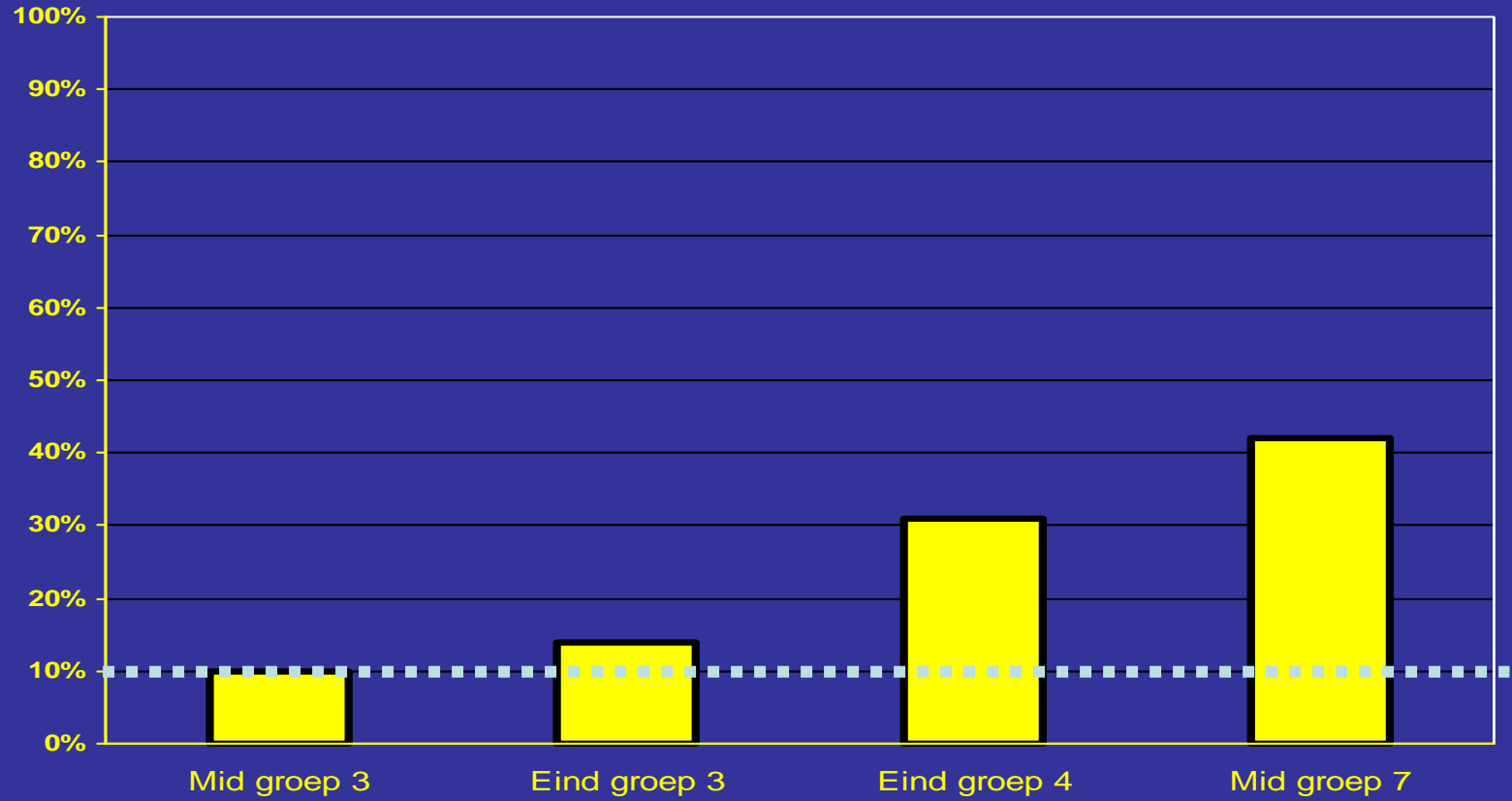
Uit dyslectische families

Hardop lezen (woorden per minuut)

Hoeveel bij de laagste 10 % volgens landelijke normen (CITO-E)?

*Gegevens uit Dutch Dyslexia Programme, zie ook van Bergen et al., *Dyslexia*, in press

E categorie

Als een kind uit een dyslectische familie komt, hoe groot is dan de kans om het te worden?

Kans om bij de laagste 10 % te horen
loopt op tot 40%

Grootste klap in groep 4
maar daarna ook nog een aantal

Als het niet dyslectisch wordt, is er dan niets te zien?*

Hardop lezen

bestaande woorden (DMT)

niet bestaande woorden (Klepel)

Risico kinderen   22 dyslectisch

45 niet

Controlekinderen   12 niet

*Gegevens uit Dutch Dyslexia Programme, zie ook van Bergen et al., *Dyslexia*, in press

Als het niet dyslectisch wordt, is er dan niets te zien?

Risicokinderen *met* dyslexie:

- grote en hardnekkige achterstand
- woorden en pseudowoorden
- manifest probleem

Risicokinderen *zonder* dyslexie:

- halen in met woorden
- maar minder met pseudowoorden
- latent probleem?

Maakt het uit hoe zwaar dyslectisch de ouder is?

Dyslectische ouders van kinderen *met* dyslexie:

- lezen (nog) zwakker dan

dyslectische ouders van kinderen *zonder* dyslexie.

Komt dyslexie vaak voor met andere leerproblemen?

Interactieve Dyslexietest Amsterdam-Antwerpen
voor het mbo: IDAAmbo*

Komt dyslexie vaak voor met andere leerproblemen?

IDAAMbo*

Profiel van Ilse Blesgraaf (BBL-3)
IDAA-mbo normgroep: mbo3 klas 1

TEST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
IDAA-mbo-Quotiënt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Woordkennis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Snelrekenen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Deelscores IDAA-mbo-Q	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Flitslezen Pseudowoorden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Flitstypen Woorden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Flitstypen Pseudowoorden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ANALYSE

De scores van Ilse Blesgraaf indiceren een **lees- en taalprobleem** (Profiel 6). Lezen en woordkennis zijn onder de norm. Rekenen is boven de norm.

Het probleem met lezen is zeer ernstig, wat wijst op dyslexie. Het probleem met woordkennis is zeer ernstig. Het heeft mogelijk te maken met de andere taalachtergrond (zie vragenlijst).

Tussen Flitstypen Pseudowoorden en Flitstypen Woorden is een betekenisvol contrast gevonden ten gunste van Flitstypen Pseudowoorden (Z-waarde=7,607). Dit wijst op sterkte in fonologisch recoderen en mogelijkheden tot compensatie van de zwakte in orthografisch coderen op woordniveau, mogelijk toe te schrijven aan een gebrek aan ervaring of aan een zeer specifiek probleem (zie de handleiding).

*Bekebrede et al., *Muiswerk*, 2010

Aantal zwak in (L=lezen; R=rekenen; W=woordkennis)

	geen	een	twee	drie
	876	261	90	29
L		71		
L+R			50	
L+W			24	
L+R+W				29
R		73		
W		117		
W+R			16	

Komt dyslexie vaak voor met andere leerproblemen?

Van de 1410 mbo-leerlingen hebben er 174 leesproblemen

Van wie 71 enkelvoudig

50 met rekenen

24 met woordenschat

29 met allebei

*Helpt klankhulp bij toetsen?**

CITO Entreetoets groep 7 Begrijpend lezen

- alleen lezen
- alleen luisteren
- lezen en luisteren

Moedertaal	Nederlands	andere taal
dyslectisch	15	15
controle	15	15

*van der Leij et al., *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 2010

Helpt klankhulp bij toetsen?

Ja, indien Nederlands de moedertaal is

Niet als andere moedertaal voor extra problemen zorgen

Onvoldoende fonologische representatie in het Nederlands?

Maar niet de woordenschat of algemeen IQ.

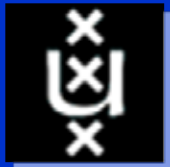
De Nationale Dyslexie Conferentie 2010

*Dyslexie: wat weten we
inmiddels?*

(veel maar er komt meer)

Aryan van der Leij

Universiteit van Amsterdam

De Nationale Dyslexie Conferentie 2010

Emailnrs.

Dutch Dyslexia Programma:

http://www.nwo.nl/nwohome.nsf/pages/NWOA_6ZJGAJ

Stichting Dyslexie Nederland:

<http://www.stichtingdyslexienederland.nl/>

IDAA-mbo en IDAA:

<http://www.muiswerk.nl/>

